

Ημερίδα με θέμα

*Ο Εορτασμός της Παγκόσμιας Ημέρας Βιβλιοθηκών: μια ελληνική
πρωτοβουλία*

6^η Διεθνής Έκθεση Βιβλίου Θεσσαλονίκης

Εκθεσιακό κέντρο Helexpro-Συνεδριακό Κέντρο «Ν. Γερμανός» (Αίθουσα C)

Παρασκευή, 29 Μαΐου 2009

.....

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

ΕΥΓΕΝΙΑ ΚΕΦΑΛΛΗΝΑΙΟΥ, δ.Φ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ, ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ

ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Είναι ιδιαίτερη τιμή για μένα η πρόσκληση της Διευθύντριας του ΕΚΕΒΙ, κας Βελισσάρη, και της Προέδρου της ΕΕΒΕΠ, κας Κυριακοπούλου, και τις ευχαριστώ από τη θέση αυτή, να μετέχω στην ημερίδα για την πολύ ενδιαφέρουσα ελληνική πρωτοβουλία προς την Unesco να καθιερωθεί η Παγκόσμια Ημέρα Βιβλιοθηκών και αυτή για την Ελλάδα να είναι η 28η Μαΐου.

Είναι μία πολύ αισιόδοξη πρόταση, με την οποία οι βιβλιοθήκες δηλώνουν την παρουσία τους και τονίζουν την αποστολή τους, αφού με το ετήσιο αυτό γεγονός τους παρέχεται η ευκαιρία να προβάλλουν πιο έντονα τις δραστηριότητές τους και τα προγράμματά τους, για να προσελκύσουν την προσοχή του κοινού εντός και εκτός του φυσικού τους χώρου, για να γνωρίσει τους θησαυρούς τους και να παρακολουθήσει τις πολιτιστικές και εκπαιδευτικές εκδηλώσεις τους. Είναι βέβαιο ότι η ταυτόχρονη ετήσια

εκδήλωση της Παγκόσμιας Ημέρας Βιβλιοθηκών σ' όλες τις βιβλιοθήκες στον κόσμο θα κάνει ακόμη περισσότερο αισθητή την ύπαρξή τους και το έργο τους, που είναι και ο τελικός στόχος τους.

Το γεγονός ότι η πρόταση αυτή έγινε από το ΕΚΕΒΙ και τις ελληνικές βιβλιοθήκες, σημαίνει ότι αυτές βρίσκονται σε ένα καλό επίπεδο και έχουν αυτοπεποίθηση για το έργο τους ή για να είμαστε μετριόφρονες ότι έχουν ξεκινήσει την ανοδική τους πορεία, άλλες νωρίτερα κι άλλες καθυστερημένα, έχουν θέσει στόχους και επιδιώκουν την υλοποίησή τους.

Για να είμαι ειλικρινής ένοιωσα υπερήφανη όταν διάβασα την ελληνική πρόταση, γιατί συνειρμικά ανέτρεξα στο θεσμό των βιβλιοθηκών του δυτικού πολιτισμού που γεννήθηκε στην Ελλάδα, τον 6^ο π.Χ. αι, και έκτοτε συνεχίζει αδιάκοπα την παρουσία του στον ελληνικό χώρο, από την αρχαϊκή στην κλασική περίοδο, στην ελληνιστική, όπου έφθασε και στην κορύφωσή του με την ίδρυση της Βιβλιοθήκης της Αλεξάνδρειας, στην βυζαντινή περίοδο με τις δημόσιες, πανεπιστημιακές και μοναστηριακές βιβλιοθήκες, με τις βιβλιοθήκες στους δύσκολους χρόνους της Τουρκοκρατίας, αρκετές από τις οποίες λειτουργούν και σήμερα ακόμη, και τις βιβλιοθήκες του νεοελληνικού κράτους, που δίνουν το «παρών» στην παγκόσμια κοινότητα με τη σημερινή πρωτοβουλία, μνήμονες της μακραίωνης παράδοσής μας.

Δεν μας διαφεύγει ωστόσο το γεγονός ότι οι βιβλιοθήκες μας δεν ευδοκίμησαν στην τελευταία φάση, αυτή του νεοελληνικού κράτους, εξαιτίας ποικίλων περιπετειών του ελληνισμού. Χρειάστηκε η συνδρομή διεθνών οργανισμών, για να ξεπεράσουν τη δύσκολη κατάσταση τους. Από το β' μισό του 20^{ου} αι. νοιώσαμε την παρουσία της Unesco, με την πλούσια προσφορά της σε εκπαιδευτικό υλικό και τεχνική και επιστημονική βοήθεια. Επίσης, με την προσφορά του πρώτου βιβλιοαυτοκινήτου το 1957-8, που διέτρεχε όλη την Ελλάδα και ήταν ο πρόδρομος των σημερινών κινητών βιβλιοθηκών, καθώς και με την αποστολή των εμπειρογνομώνων Kirkegaard το 1960 και

Karnofski το 1963, για την ίδρυση σχολής βιβλιοθηκονομίας στη χώρα μας. Είναι βέβαιο ότι αμέσως από την ίδρυσή της και ως σήμερα η Unesco βοηθά αδιαλείπτως και με πολλούς τρόπους όλες τις βιβλιοθήκες στον κόσμο και ιδιαίτερα τις λαϊκές.

Σταθμό, ωστόσο, για τον εκσυγχρονισμό των βιβλιοθηκών μας αποτελεί η ένταξη της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η βοήθεια των συγχρηματοδοτούμενων κοινοτικών προγραμμάτων, ώστε σήμερα αυτές να βρίσκονται στην ευχάριστη θέση να προτείνουν, σε συνεργασία με το ΕΚΕΒΙ, στην Unesco να ενεργήσει για την καθιέρωση του εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας Βιβλιοθηκών.

Έχουν κάθε λόγο οι βιβλιοθήκες να προτείνουν τη θέσπιση της Παγκόσμιας Ημέρας Βιβλιοθηκών (International Library Day), γιατί οι νέες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες στην κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας συνέβαλαν στη διεύρυνση του ρόλου τους στην κοινωνία, με τη βοήθεια της νέας τεχνολογίας, και μπορούν πλέον:

- Να συγκεντρώνουν το παρελθόν, το παρόν, όπως και το μέλλον στη συνέχεια, της ανθρώπινης διάνοιας, σ' οποιαδήποτε μορφή, και να το προσφέρουν σε χρήση στην παγκόσμια κοινότητα
- Να αποτελούν τα αποθετήρια της γνώσης και τους θεματοφύλακες της έντυπης λογοτεχνικής και επιστημονικής παραγωγής
- Να υπηρετούν την πρόοδο της επιστήμης και τη διακίνηση των ιδεών μέσα από την αέναη ανανέωση των συλλογών τους και την αναβάθμιση των υπηρεσιών τους
- Να είναι τα πολιτιστικά ιδρύματα και οι οργανισμοί που υπακούουν, σύμφωνα με το Μανιφέστο της IFLA για την Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη στις αρχές της ισότιμης και δίκαιης πρόσβασης στην πληροφορία, ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, θρησκευόμενου ή άλλης διάκρισης
- Να ενθαρρύνουν τον διαπολιτισμικό διάλογο

- Να διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην εκπαιδευτική διαδικασία, αλλά και να ενισχύουν δράσεις αυτομόρφωσης
- Να γεφυρώνουν με τις εξελιγμένες ψηφιακές βιβλιοθήκες το πολιτιστικό χάσμα και να παρέχουν τη δυνατότητα πρόσβασης στους απομακρυσμένους χρήστες
- Να λειτουργούν ως κέντρα πληροφόρησης, αλλά να είναι και παραγωγοί γνώσης
- Να διασφαλίζουν σχέσεις συνεργασίας με άλλους φορείς εντός και εκτός της χώρας

Η συμβολή τους στη δια βίου μάθηση είναι ανυπολόγιστη, όπως επίσης και η διαμεσολάβησή τους για την ενίσχυση της ειρήνης και της πνευματικής ευημερίας.

Με αυτές τις προϋποθέσεις είναι φανερό ότι οι βιβλιοθήκες μπορούν να κινητοποιούν κατά την Παγκόσμια Ημέρα Βιβλιοθηκών τους τοπικούς πληθυσμούς να γίνουν ενεργοί κοινωνοί της πνευματικής, καλλιτεχνικής και κοινωνικής προσφοράς τους, όπως και των μηνυμάτων τους, που θα σηματοδοτούν κάθε φορά προτάσεις για ένα καλύτερο μέλλον.

Τελειώνοντας, μ' αυτές τις σκέψεις θα ήθελα να ευχηθώ την ευόδωση της ελληνικής πρωτοβουλίας για την καθιέρωση του θεσμού της Παγκόσμιας Ημέρας Βιβλιοθηκών και να συγχαρώ τους οργανωτές της σημερινής ημερίδας.